

1 חוק הדיינים, התשט"ו-1955

1. הגדרות

(תיקון התשס"ד)

בחוק זה -

"דיין" - חבר בית-דין רבני כמשמעותו בדבר-המלך-במועצתו, 1922-1947, בחוק בתי-הדין הרבניים (אישור מינויים), התשי"ב-1952, ובחוק שיפוט בתי-דין רבניים (נישואין וגירושין), התשי"ג-1953;
"מועצת הרבנות הראשית" - כמשמעותה בחוק הרבנות הראשית לישראל, התש"ם-1980 (בחוק זה - חוק הרבנות הראשית);
"השר" - שר המשפטים.

2. נושא החוק

חוק זה דן בדיינים של בית-הדין הרבני הגדול, המשמש בית-דין לערעורים, ושל בתי-הדין הרבניים האזוריים.

3. כשירותם של דיינים

(תיקון התשס"ד)

מי שהוסמך לכך על ידי מועצת הרבנות הראשית תוך שנתיים לפני המינוי כשיר להתמנות דיין. תנאי ההסמכה וסדריה ייקבעו בתקנות שיתקין השר בהסכמת מועצת הרבנות הראשית.

3א. אזרחות

(תיקון התשכ"ד)

(א) לא יתמנה דיין מי שאינו אזרח ישראלי.
(ב) היה המועמד למינוי גם בעל אזרחות אחרת ודיני המדינה שהוא אזרח בה מאפשרים את שחרורו מאזרחות זו, לא יתמנה אלא לאחר שעשה את כל הדרוש מצדו לשם שחרורו ממנה.

4. הרבנים הראשיים, רבנים מקומיים

(תיקונים: התשמ"ד, התשע"ג)

הרבנים הראשיים לישראל יהיו דיינים בתוקף תפקידם.

5. 2 דרך המינוי

(תיקונים: התשס"ד, התשע"ג)

הדיינים יתמנו על ידי נשיא המדינה לפי הצעת הוועדה לבחירת דיינים (להלן - הוועדה) שתובא לפני הנשיא על ידי השר.

6. 2 הוועדה לבחירת דיינים

[תיקונים: התשמ"ד, התשנ"ח, התשס"ד, התשע"ג, התשע"ג (מס' 2), התשפ"א]

(א) הוועדה תהיה של 13 חברים;

(1) שני הרבנים הראשיים לישראל;

(2) שני דיינים של בית הדין הרבני הגדול שיבחר חבר דייניו לשלוש שנים;

(3) שר המשפטים, השר לשירותי דת וחבר אחר של הממשלה שייבחר על ידיה, אולם הממשלה רשאית

לבחור שר אחר במקום שר המשפטים - בהסכמתו;

(4) שני חברי-כנסת שייבחרו על ידיה בבחירה חשאית ויכהנו כל עוד הם חברי הכנסת, ואם תמה כהונת

הכנסת - עד שתבחר הכנסת החדשה חברים אחרים במקומם והכל בכפוף להוראות חוק הכנסת, התשנ"ד-1994;

(5) שני עורכי-דין העובדים במקצועם, שייבחרו על ידי המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין לשלוש שנים;

(6) שתי טוענות רבניות העובדות במקצוען, שייבחרו בתוך שלושה חודשים ממועד כינון ממשלה חדשה -

האחת על ידי שר המשפטים והשנייה על ידי השר לשירותי דת.

(א1) לפחות אחד מנציגי הממשלה בוועדה, לפחות אחד מנציגי הכנסת בוועדה ולפחות אחד מנציגי לשכת עורכי הדין בוועדה יהיו נשים.

(ב) הרכב הוועדה יפורסם ברשומות.

(ג) השר ישמש יושב-ראש הוועדה.

(ד) הוועדה תוכל לפעול אף אם פחת מספר חבריה, כל עוד לא פחת משבעה ובהם שני הרבנים הראשיים לישראל.

(ה) לענין סעיפים קטנים (א) ו-(ד), התפנה מקומו של רב ראשי לישראל או של שני הרבנים הראשיים לישראל כאמור

בסעיף 20(ד) לחוק הרבנות הראשית, יהיו חברי הוועדה במקום שני הרבנים הראשיים לישראל, הרב הראשי לישראל הנוטר

או מי שקיבל את סמכויותיהם לפי אותו סעיף, בהתאמה.

א.6

סייג למינוי דיין

3

[[תיקון התשנ"א (מס' 2)]]

הוועדה לא תציע מינוי של דיין, אם המועמד הורשע בעבירה פלילית שיש בה, בנסיבות הענין, משום קלון.

ב.6

הצבעה בוועדה

3

[[תיקון התשס"ד (מס' 2)]]

חבר הוועדה יצביע על פי שיקול דעתו, ולא יהיה מחויב להחלטות הגוף שמטעמו הוא חבר בוועדה.

7. 3 **סדרי עבודת הוועדה**

[[תיקונים: התשס"ד, התשע"ג (מס' 2), התשפ"א]]

(א) השר, בהודעה ברשומות, יודיע שיש למנות דיין ויכנס את הוועדה אם התקיים אחד מאלה:

(1) השר ראה שיש למנות דיין במקום דיין שהתפנה מקומו או בנוסף על הדיינים המכהנים;

(2) התפנה מקומו של דיין ונשיא בית הדין הרבני הגדול ראה שיש למנות דיין אחר במקומו וביקש מהשר

לעשות כן.

(ב) אלה רשאים להציע מועמדים: השר; שני הרבנים הראשיים לישראל; שלושה חברי הוועדה כאחד.

(ג) (1) הצעת הוועדה על מינויו של דיין תהיה על דעת רוב חבריה שהשתתפו בהצבעה.

(2) על אף הוראות פסקה (1), הצעת הוועדה על מינוי של דיין לבית הדין הרבני הגדול תהיה על דעת עשרה מחברי הוועדה; פחת מספר המשתתפים בהצבעה מ-13, תהיה ההצבעה של דעת רוב המשתתפים שלא יפחת ממספר המשתתפים בהחסיר שניים.

- (1ג) (1) התקבלה בועדה החלטה בהעדר שני הרבנים הראשיים לישראל, רשאי כל אחד מהם לבקש מהשר לכנס את הועדה כדי לקיים דיון חוזר בענין שלגביו התקבלה ההחלטה;
- (2) בקשה כאמור בפסקה (1) תוגש לא יאוחר מתום 10 ימים ממועד קבלת ההחלטה;
- (3) השר יכנס את הועדה לשם קיום דיון חוזר בהחלטה בתוך 30 ימים ממועד הגשת הבקשה;
- (4) על החלטה שהתקבלה כדיון חוזר לא ניתן לקיים דיון חוזר.
- (ד) שאר סדרי דיוניה ועבודתה של הועדה ייקבעו על ידיה.

8. נשיאים, אבות בתי-דין והרכב בתי-הדין

(תיקונים: התשכ"ו, התשכ"ט, התש"ם, התשמ"ט, התשנ"א, התשס"ד, התשס"ו, התשע"ג, התשע"ד)

(א) נשיא בית הדין הרבני הגדול יהיה הרב הראשי לישראל שנקבע לכך לפי חוק הרבנות הראשית;

חדל אחד הרבנים הראשיים לכהן כדיין או שנבצר ממנו למלא תפקידיו, ישמש השני לבדו נשיא בית-הדין הרבני הגדול; חדלו שני הרבנים הראשיים לישראל לכהן כדיינים או שנבצר מהם למלא תפקידיהם, יהיו סמכויות נשיא בית-הדין הרבני הגדול נתונות לוותיק שבדייני בית-הדין הרבני הגדול, ובין בעלי ותק שווה - לקשיש שבהם.

(ב) בית הדין הרבני הגדול ידון בשלושה; ואולם בענין מהעניינים הבאים, שקבע השר בתקנות בהסכמת נשיא בית הדין הרבני הגדול ובאישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, הוא ידון בדיין אחד, אם לא הורה נשיא בית הדין הרבני הגדול הוראה אחרת לענין מסוים:

(1) עניינים שלא על ריב;

(2) צווים לעיקול נכסים או לעיכוב יציאה מן הארץ;

(3) כל ענין שבעלי הדין הסכימו עליו שיידון בדיין אחד;

(4) ענייני סדר ומינהל;

(5) עניינים הנדונים במעמד צד אחד.

(ג) יושב בדין נשיא בית-הדין הרבני הגדול, ישב הוא בראש ההרכב; יושב בדין הרב הראשי לישראל שאינו מכהן כנשיא בית הדין הרבני הגדול, ישב הוא בראש ההרכב, ובלבד שבאותו הרכב אינו יושב בדין נשיא בית הדין הרבני הגדול; בהרכב אחר ישב בראש הוותיק שבדייני אותו ההרכב, ובין בעלי ותק שווה - הקשיש שבהם.

(ד) (1) נשיא בית הדין הרבני הגדול רשאי למנות להרכב קבוע של שלושה דיינים בבית דין רבני אזורי ומקרב אותם דיינים, אב בית דין אחד, אשר יכהן דרך קבע כראש ההרכב; אב בית דין שעבר לכהן דרך קבע בהרכב אחר ואינו מכהן בו כראש הרכב - יפקע מינויו כאב בית דין.

(2) נשיא בית הדין הרבני הגדול רשאי למנות לבית דין רבני אזורי שבו קיימים לפחות שלושה הרכבים קבועים של שלושה דיינים, ראש אבות בית דין אחד מקרב אבות בית הדין של אותו בית דין, ואולם אם נבחר דיין, ששימש כדיין לפחות שנתיים, לכהונת רב ראשי לעיר שיש בה בית דין רבני אזורי כאמור יהיה הוא ראש אבות בית הדין באותו בית דין.

(3) מינוי של אב בית דין או ראש אבות בית דין לפי סעיף קטן זה יהיה לתקופה שלא תעלה על ארבע שנים, ורשאי נשיא בית הדין הרבני הגדול להאריך את תקופת הכהונה לתקופות כהונה נוספות שכל אחת מהן לא תעלה על ארבע שנים.

(ה) בית דין רבני אזורי ידון בשלושה; ואולם בענין מהעניינים הבאים, שקבע השר בתקנות בהסכמת נשיא בית-הדין הרבני

הגדול ובאישור ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת, הוא ידון בדין אחד, אם לא הורה נשיא בית הדין הרבני הגדול הוראה אחרת לענין מסוים:

(1) ענינים שלא על ריב;

(2) צווים לעיקול נכסים או לעיכוב יציאה מהארץ;

(3) כל ענין שבעלי הדין הסכימו עליו שיידון בדין אחד;

(4) עניני סדר ומינהל;

(5) ענינים הנדונים במעמד צד אחד.

(ה1) בבית הדין הרבני הגדול ובבית הדין הרבני האזורי, במשפטים בהם הוא דן בשלושה, תהא ליושב ראש בית הדין, על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ה), הסמכות לדון לבדו בבקשות לצווי ביניים, לצווים זמניים ולהחלטות ביניים אחרות וכן בעניני סדר ומינהל, ורשאי הוא להסמיך לדון בענינים כאמור חבר אחר של בית-הדין.

(ה2) על אף האמור בסעיפים קטנים (ב) ו-(ה) —

(1) נשיא בית הדין הרבני הגדול רשאי להורות, לפני תחילת הדיון בענין פלוני, שהדיון בו יהיה לפני מספר

בלתי זוגי גדול יותר של דיינים;

(2) מותב שהחל לדון בענין פלוני רשאי להורות שהמשך הדיון בו יהיה לפני מספר בלתי זוגי גדול יותר של

דיינים, ובהם הדיינים שהחלו בדיון.

(ו) יושב בדין ראש אבות בית דין, ישב הוא בראש ההרכב; לא יושב בדין ראש אבות בית דין ויושב בו אב בית דין, ישב הוא בראש ההרכב; לא יושב בדין ראש אבות בית דין ויושב בו יותר מאב בית דין אחד, ישב בראש ההרכב אב בית הדין שקבע נשיא בית הדין הרבני הגדול, ואם לא קבע כאמור — הוותיק בכהונת אב בית דין, ובין בעלי ותק שווה — הקשיש שבהם; בהרכב אחר ישב בראש הותיק שבדייני אותו ההרכב, ובין בעלי ותק שווה - הקשיש שבהם.

(ז) לענין סעיף זה רואים את הוותק בכהונה כדין לפי תאריך מינויו של הדיין לבית-הדין הרבני הגדול או לבית-דין רבני אזורי, הכל לפי הענין.

(ח) על אף האמור בסעיף (ו), דיין עמית לא יהיה אב בית הדין, אלא אם כן קבע נשיא בית הדין הרבני הגדול אחרת לענין הרכב מסוים.

8.א. קביעת מותבים, מועדים ומקום כהונה

(תיקונים: התשס"ד, התשע"ג)

(א) נשיא בית הדין הרבני הגדול יקבע כללים לענין -

(1) הרכבי הדיינים בבתי הדין הרבניים וחלוקת סוגי הענינים שיידונו לפני כל מותב;

(2) קביעת מועדי הדיון בבתי הדין הרבניים.

(ב) נשיא בית הדין הרבני הגדול רשאי לקבוע לענין פלוני את המותב שידון בו ואת המועד לתחילת הדיון.

(ג) נשיא בית הדין הרבני הגדול יקבע את מקום כהונתו של דיין בבית דין רבני אזורי עם מינויו.

9. מינוי לכהונה בפועל

(תיקונים: התש"ם, התש"ס, התשס"ד, התשע"ג)

(א) נשיא בית הדין הרבני הגדול רשאי, בהסכמת המועמד ובהסכמת השר, למנות לכהונה בפועל —

(1) דיין בית הדין הרבני הגדול — לראש אבות בית דין, לאב בית דין או לדיין בית דין רבני אזורי;

(2) דיין בית דין רבני אזורי — לדיין בית הדין הרבני הגדול.

(ב) כהונה בפועל לפי סעיף זה ברציפות או לסירוגין, לא תהיה יותר משנה אחת מתוך תקופה של שלוש שנים.

(ב1) מי שהתמנה לכהונה בפועל לפי סעיף זה רשאי לדון גם בעניין הנתון לסמכות בית הדין שבו הוא מכהן דרך קבע, ובלבד שלא ידון באותו עניין בשתי ערכאות.
(ג) (בטל).

9.א. דיין עמית

(תיקונים: התשס"ו, התשס"ט, התשע"ד)

(א) השר ונשיא בית הדין הרבני הגדול כאחד, רשאים למנות דיין בית דין רבני אזורי שיצא לקצבה לפי סעיף 16(א)(1), (ב) (1) או (ב)(2), לתפקיד של דיין עמית בבית דין רבני אזורי (בחוק זה - דיין עמית).
(ב) לא ימונה דיין כדיין עמית אלא אם כן חלפו 45 ימים מיום שהשר ונשיא בית הדין הרבני הגדול הודיעו לוועדה על הכוונה למנותו ושום חבר ועדה לא הגיש הסתייגות למינוי; הוגשה הסתייגות בתקופה האמורה, תדון בה הוועדה ותחליט אם לאשר את המינוי.
(ג) דיין עמית ימונה לתקופה שלא תעלה על ארבע שנים, והשר ונשיא בית הדין הרבני הגדול רשאים, לפי בחירת הוועדה, להאריך את מינויו לתקופה אחת נוספת שלא תעלה על שנתיים, והכול ובלבד שלא יכהן כדיין עמית מי שגילו עולה על 75.
(ד) דיין עמית יראו אותו כדיין לכל דבר ועניין, ואולם יכול שיכהן במשרה חלקית.
(ה) מספר הדיינים העמיתים שיכהנו לא יעלה על 15 אחוזים ממספר התקנים המאווישים של דיינים בבתי הדין הרבניים האזוריים.

10. הצהרת אמונים

מי שנתמנה דיין חייב, בטרם ישב בדיון, להצהיר בפני נשיא המדינה ובמעמד הרבנים הראשיים לישראל, הצהרה זו:
"אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל, לשפוט את העם משפט צדק, לא להטות משפט ולא להכיר פנים".

11. כוחו של מינוי

דיין שמינויו פורסם ברשומות, אין עוררין על מינויו.

12. אי תלותם של דיינים

אין על דיין מרות בעניני שפיטה זולת מרותו של הדין לפיו הוא דן.

12.א. ערעור

(תיקון התשע"ג)

(א) פסק דין של בית דין רבני אזורי ניתן לערעור לפני בית הדין הרבני הגדול.
(ב) החלטה אחרת של בית דין רבני אזורי ניתנת לערעור לפני בית הדין הרבני הגדול, אם ניתנה רשות לכך מאת דיין של בית הדין הרבני הגדול.

13. סדרי מנהל

(תיקונים: התש"ם, התשמ"ט (מס' 2), התשס"ד, התשע"ג)

(א) השר, בהסכמת נשיא בית הדין הרבני הגדול, יקבע, בתקנות או בהוראות מינהל, לפי הענין, את סדרי המינהל של בתי הדין הרבניים וימנה על ביצועם את אחד הדיינים או אדם הכשיר להיבחר רב עיר, שיהיה אחראי בפניהם; מינוי לפי סעיף קטן זה של מי שכשיר להיבחר רב עיר טעון אישור הוועדה.

(ב) מנהל בתי הדין הרבניים שאיננו דיין, מינויו אינו טעון מכרז פומבי ודינו, לענין סעיף 17 ולענין חוק גימלאות לנושאי משרה ברשויות השלטון, התשל"ט-1969, כדין דיין.

14. תקופת כהונתם של דינים

[תיקונים: התשל"א (מס' 3), התשע"ג]

כהונת דיין תתחיל ביום שהצהיר הצהרת אמונים ולא תסתיים אלא באחת מאלה:

- (1) בצאתו לקיצה;
- (2) בהתפטרותו;
- (3) בהיבחרו או במינויו לאחד התפקידים שנושאייהם מנועים מלהיות מועמדים לכנסת;
- (4) על-פי החלטת הוועדה כאמור בסעיף 16א;
- (5) על-פי החלטת בית הדין המשמעת.

15. התפטרות

(תיקון התשס"ד)

דיין רשאי להתפטר מכהונתו על ידי הגשת כתב-התפטרות לשר, וכהונתו תיפסק בתום שלושה חדשים מהגשת כתב-התפטרות, אם לא הסכים השר למועד קצר יותר.

16. קיצה

(תיקונים: התש"ט, התשל"ב, התשע"ג)

(א) דיין יצא לקיצה -

- (1) בהגיעו לגיל שבעים, הוראה זו תחול גם על ראש אבות בית דין המכהן בתפקיד זה מכוח בחירתו לרב עיר ולא תחול על רב ראשי לישראל;
- (2) משקבעה הוועדה, על יסוד חוות-דעת רפואית לפי כללים שקבעה הוועדה, שמחמת מצב-בריאותו נבצר ממנו להמשיך במילוי תפקידו.

(ב) דיין רשאי לצאת לקיצה -

- (1) לאחר שכיהן עשרים שנה, אם הגיע לגיל ששים;
  - (2) לאחר שכיהן חמש-עשרה שנה, אם הגיע לגיל ששים וחמש;
  - (3) אם ביקש זאת ובקשתו אושרה על ידי הוועדה.
- (ג) בחישוב תקופת-כהונתו של דיין לענין סעיף קטן (ב) תצורף אל תקופת-כהונתו כדין כל תקופת שירותו במדינה או במוסד אחר שועדת הכספים של הכנסת אישרה אותו לענין זה, או מקצתה של תקופה זו, הכל לפי כללים שקבעה ועדת הכספים.

16א. סיום כהונת דיין

[תיקונים: התשל"א (מס' 3), התשע"ג, התשפ"א]

- (א) הוועדה רשאית, על פי הצעת יושב ראש הוועדה או רב ראשי לישראל המכהן כנשיא בית הדין הרבני הגדול, להחליט ברוב של תשעה חברים לפחות, על סיום כהונתו של דיין.
- (ב) הוגשה לוועדה הצעה לסיים את כהונתו של דיין, רשאית היא למנות מבין חבריה ועדת משנה שתדון בהצעה ותגיש את מימצאיה ומסקנותיה לוועדה.
- (ג) הוועדה וכן ועדת המשנה, אם נתמנתה, יאפשרו לדיין לעיין בחומר שלפניהן ויתנו לו הזדמנות לטעון טענותיו.

(ד) החליטה הועדה על סיום כהונתו של דין, תקבע בהחלטתה את המועד לסיום הכהונה, וכן, לפי שיקול דעתה, את שיעור הגימלה שיקבל.

(ה) דין שנפתחה נגדו חקירה בעבירה שבנסיבות הענין יש עמה קלון, לא תקבע הועדה את שיעור הגימלה שיקבל עד לסיום החקירה נגדו והחלטה שלא להעמידו לדין, או עד למתן פסק הדין בענינו, לפי הענין.

(ו) דין שנפתחה נגדו חקירה בעבירה כאמור בסעיף קטן (ה), רשאית הועדה ברוב של תשעה חברים לפחות, להשעותו לתקופה שתמצא לנכון.

16.ב.

סמכות דין לסיים דין

4

(תיקונים: התש"ס, התשע"ג)

(א) דין שהחל בדיון ויצא לקצבה או פרש, יהיה מוסמך לסיים את הדיון בתוך שלושה חודשים מיום היציאה לקצבה או הפרישה.

(ב) דין שהחל בדיון ותקופת מינויו לכהונה נסתיימה מחמת מינוי לערכאה אחרת או משום שהסתיימה תקופת כהונתו בפועל, יהיה מוסמך לסיים את הדיון שהחל בו.

(ג) לענין סעיף זה, "תחילת דיון" - שמיעת עדות או טענות בעל דין.

17. משכורת ותשלומים אחרים

[תיקון התשי"ט (מס' 2)]

משכורתו של דין והתשלומים האחרים שישולמו לו בתקופת-כהונתו, ייקבעו על ידי החלטת הכנסת, והיא רשאית להסמך לכך את ועדת הכספים. החלטות לפי סעיף זה יפורסמו ברשומות.

17.א.

הצהרת הון

5

(תיקון התשע"ז)

סעיפים 21א עד 21ח לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984, יחולו על דין, בשינויים המחויבים ובשינויים אלה:

(1) במקום "נשיא בית המשפט העליון" יקראו "נשיא בית הדין הרבני הגדול";

(2) במקום "כללי אתיקה לשופטים, התשס"ז-2007" יקראו "כללי אתיקה לדיינים, התשס"ח-2008";

(3) בסעיף 21א, במקום "בסעיף 19(1) עד (3)" יקראו "בסעיף 21א(1) עד (3)" ובמקום "לבית הדין" יקראו

"לבית הדין המשמעת לדיינים".

18. יחוד הכהונה

(תיקונים: התש"ם, התשס"ד)

דין לא יהיה חבר בכנסת או במועצה של רשות מקומית או במועצה דתית; אולם רשאי הוא, בהסכמתו ובהסכמת השר ונשיא בית הדין הרבני הגדול, למלא באורח זמני תפקיד אחר מטעם המדינה או למלא תפקיד ציבורי אחר, אם לדעתם אין הדבר פוגע במעמדו כדין.

19. העברת דין למקום אחר

(תיקונים: התש"ם, התשס"ד)

ראה השר צורך, מסיבות מינהליות, להעביר דיין דרך קבע לבית-דין רבני שבמקום אחר, יקבל תחילה את הסכמת נשיא בית-הדין הרבני הגדול לאותה העברה.

19א. עילות פסלות

[תיקון התשס"ד (מס' 2)]

(א) דיין לא ישב בדין אם מצא, מיזמתו או לבקשת בעל דין, כי קיימות נסיבות שיש בהן כדי ליצור חשש ממשי למשוא פנים בניהול המשפט.

(ב) בלי לגרוע מהוראות סעיף קטן (א), דיין לא ישב בדין בידעו שמתקיים אחד מאלה:

- (1) צד להליך, בא כוחו או עד מרכזי, הוא בן משפחה של הדיין או שקיימת ביניהם קרבה ממשית אחרת;
- (2) יש לדיין ענין כספי ממשי או ענין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך, בבא כוחו או בעד מרכזי, או שלבן משפחה מדרגה ראשונה של הדיין יש ענין כספי ממשי או ענין אישי ממשי בהליך או בתוצאותיו, בצד להליך או בבא כוחו;
- (3) בטרם התמנה לדיין היה הדיין מעורב באותו ענין הנדון בהליך שלפניו כבא כוח, כבורר, כמגשר, כעד, כיועץ מקצועי, כמומחה, או בדרך דומה אחרת;

לענין סעיף קטן זה -

"בן משפחה" - בן זוג, הורה, הורה של בן זוג, ילד, אח, סב, נכד וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של הדיין או שהדיין היה אפטרופוס או שימש משפחה אומנת שלו;

"בן משפחה ראשונה" - בן זוג, הורה, ילד, אח וכן ילד או בן זוג של כל אחד מאלה ולרבות מי שהיה אפטרופוס או מי ששימש משפחה אומנת של הדיין או שהדיין היה אפטרופוס או שימש משפחה אומנת שלו;

"עד מרכזי" - עד שנדרשת הערכת מהימנותו לצורך הכרעה בהליך.

(ג) על אף האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב) דיין רשאי לשבת בדין אם מפאת דחיפות הענין לא ניתן לקיים את ההליך לפני דיין אחר ועלול להיגרם נזק חמור או עיוות דין אם לא ידון בענין.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ב)(2), דיין רשאי לשבת בדין אם העברת הענין לכל דיין אחר לא תשנה את עילת הפסלות.

(ה) נטענה טענת פסלות נגד דיין, יחליט בה אותו דיין לאלתר ולפני שייתן כל החלטה אחרת.

(ו) התקיימה עילת פסלות לפי סעיף קטן (ב)(1) או (2), הנוגעת לעורך דין או לבא כוח אחר, שהתקיימו בו נסיבות המחייבות קבלת היתר לייצוג כאמור בסעיף 53ב לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (בחוק זה - חוק לשכת עורכי הדין), רשאי בית הדין להתיר את הייצוג, לבקשת עורך הדין או בא הכוח, אם מצא כי הנזק שייגרם לצד להליך אם לא יתיר את הייצוג עולה על הנזק שייגרם לצד להליך או לאינטרס הציבורי בשל הפסקת הדין או החלפת דיין; התיר בית הדין את הייצוג כאמור, לא ישב בדין הדיין שלגביו התקיימה עילת הפסלות.

(ז) החלטת דיין או בית דין לפי סעיף זה תהיה מנומקת, ורשאי בעל דין לערער עליה לפני בית הדין הרבני הגדול; בערעור ידון נשיא בית הדין הרבני הגדול, או מותב של דיינים של בית הדין הרבני הגדול, או אחד הדיינים של בית הדין הרבני הגדול, הכל כפי שיקבע הנשיא.

(ח) בעל דין שבדעתו לערער על החלטת דיין או בית דין לפי סעיף זה יודיע על כך לבית הדין, ומשהודיע כך, יופסק הדין עד להחלטה בערעור, זולת אם החליט הדיין או בית הדין, לפי הענין, מנימוקים שיירשמו, שיש להמשיך בהליך; הוחלט להמשיך בדין והוגש הערעור, רשאי נשיא בית הדין הרבני הגדול או מי שדן בערעור להורות, לבקשת המערער בכתב הערעור, על הפסקת ההליך עד להחלטה בערעור.

(תיקון התשס"ז)

נשיא בית הדין הרבני הגדול, בהסכמת חבר דייני בית הדין הרבני הגדול ולאחר התייעצות עם השר, רשאי לקבוע כללי אתיקה לדיינים.

19ג. ועדת אתיקה

(תיקון התשס"ז)

(א) נשיא בית הדין הרבני הגדול, לאחר התייעצות עם השר, ימנה ועדת אתיקה בת שלושה חברים, והם: דיין של בית הדין הרבני הגדול, והוא יהיה היושב ראש, ושני דיינים של בית דין רבני אזורי.
(ב) ועדת האתיקה תיתן חוות דעת מקדימה בעניני אתיקה של דיינים, לפי פניה של דיין שכללי האתיקה לדיינים שנקבעו לפי סעיף 19ב חלים עליו - בענין הנוגע אליו.
(ג) חבר ועדת האתיקה ימונה לתקופה אחת של שש שנים.
(ד) ועדת האתיקה תפרסם חוות דעת מקדימה שנתנה, בלא ציון שמו של מי שלגביו ניתנה חוות הדעת ופרטים מזהים אחרים, אלא אם כן החליטה אחרת.
(ה) ועדת האתיקה תקבע את נוהלי עבודתה וסדרי דיוניה, ככל שלא נקבעו לפי חוק זה.

20. בית דין משמעותי

(תיקונים: התש"ם, התשס"ד)

(א) כל דיין יהיה נתון לשיפוטו של בית-דין משמעותי.
(ב) בית-הדין המשמעותי יהיה של חמישה ובהם שלושה דיינים, או של שלושה ובהם שני דיינים, הכל כפי שנשיא בית-הדין הרבני הגדול יקבע לכל ענין.
(ג) חברי בית-הדין המשמעותי יתמנו לכל ענין על ידי חבר הדיינים של בית-הדין הרבני הגדול. לא מינה חבר הדיינים של בית-הדין הרבני הגדול את חברי בית-הדין המשמעותי תוך 30 יום מיום שהוגשה קובלנה בידי השר ימנה נשיא בית-הדין הרבני הגדול, את חברי בית-הדין המשמעותי.
(ד) אב בית-הדין המשמעותי יהיה נשיא בית-הדין הרבני הגדול או הותיק שבין שאר הדיינים, הכל לפי ההרכב, ומבין בעלי ותק שווה - הקשיש שבהם.
(ה) השר, בהסכמת נשיא בית הדין הרבני הגדול, רשאי להתקין תקנות לענין סדרי הדין בבית הדין המשמעותי.

21. קובלנה על דיין

(תיקונים: התשס"ד, התשס"ז, התשע"ג)

(א) השר, בהתייעצות עם נשיא בית הדין הרבני הגדול, רשאי להגיש לבית-הדין המשמעותי קובלנה על דיין על יסוד אחד מאלה:

- (1) הדיין נהג שלא כהלכה במילוי תפקידו;
- (2) הדיין התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו של דיין בישראל;
- (3) הדיין הורשע על עבירה שבנסיבות הענין יש בה משום קלון;
- (4) הוועדה מצאה שהדיין השיג את מינויו שלא כדין;
- (5) ⁶ הדיין הפר כלל מכללי אתיקה לדיינים שנקבעו לפי סעיף 19ב.

(ב) מגיש הקובלנה רשאי להיות מיוצג בפני בית-הדין המשמעתי על ידי בא-כוחו.

21. אמצעי משמעת

(תיקון התשע"ג)

אמצעי המשמעת שבית הדין המשמעתי מוסמך להטיל הם:

(1) הערה;

(2) התראה;

(3) נזיפה;

(4) העברה למקום כהונה אחר;

(5) העברה מן הכהונה, בין בתשלום קצבה ובין בשלילתה, כולה או מקצתה.

22. מסקנות בית הדין המשמעתי

(תיקונים: התשס"ד, התשע"ג)

(א) בית-הדין המשמעתי יביא את החלטותיו, לזכות או לחובה, לשר.

(ב) (בוטל).

22א. גימלאות של דיין שהועבר מכהונתו

(תיקונים: התשי"ט, התשע"ג)

(בוטל).

23. השעיית דיין

(תיקון התש"ם)

(א) הוגשה על דיין קובלנה על פי סעיף 21, או הוגשה נגדו תביעה פלילית, רשאי נשיא בית-הדין הרבני הגדול להשעות את הדיין לתקופה שימצאו לנכון.

(ב) בית-הדין המשמעתי רשאי, על פי בקשת הדיין, לבטל את השעייתו.

24. פרסום ברשומות

(תיקון התשס"ח)

הודעה על מינוי דיין ועל גמר כהונתו של דיין וכן הודעה על קביעת נשיא בית הדין הרבני הגדול כאמור בסעיף 8 תפורסם ברשומות.

25. תביעה פלילית

(תיקונים: התשמ"א, התשמ"ו, התש"ן)

(א) לא תיפתח חקירה פלילית נגד דיין אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה, ולא יוגש כתב אישום נגד דיין, אלא בידי היועץ המשפטי לממשלה.

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יחולו על עבירה שנקבעה כעבירת קנס לפי כל חיקוק, ועל עבירה מינהלית שדינה קנס מינהלי קצוב.

26. הוראות מעבר

(א) מי שכהן כדין ערב תחילתו של חוק זה -

(1) רואים אותו כאילו נתמנה על פי חוק זה;

(2) יצהיר אמונים לפי סעיף 10 תוך שני חדשים מיום תחילתו של חוק זה.

(ב) מי שכהן כמנהל המחלקה לרבנות ושיפוט רבני במשרד הדתות ערב תחילתו של חוק זה, כשיר להיות ממונה על ביצוע סדרי המינהל של בתי-הדין הרבניים כאמור בסעיף 13.

27. ביצוע ותקנות

(תיקונים: התשכ"ו, התש"ם, התשס"ד, התשע"ג)

(א) השר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות לביצועו, לרבות קביעת אגרות שישולמו בבתי-דין רבניים; השר, בהסכמת נשיא בית הדין הרבני הגדול, ובהתייעצות עם חבר דייני בית הדין הרבני הגדול ומועצת הרבנות הראשית לישראל, רשאי לקבוע בתקנות -

(1) את סדרי הדיון בבתי הדין הרבניים;

(2) את סדרי ייצוגם של בעלי דין לפני בתי-דין רבניים על ידי מי שאינו עורך-דין;

(3) את הסמכויות המינהליות של ראשי אבות בית דין.

(ב) תקנות לפי סעיף זה טעונות אישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת.

28. ביטולים

(א) תקנות כנסת ישראל ותקנות הבחירות שהותקנו על פיהן, לא יחולו על מינוי דיינים.

(ב) החוק לקביעת משכורתם של נשיא המדינה, חברי הממשלה, שופטי המדינה ומבקר המדינה, התשי"א-1950 - לא יחול על משכורתם של דיינים שחוק זה דן בהם.

29.

(בוטל).

תוספת

(1) סידור גט ואישור גירושין שסודרו;

(2) אישור צוואה בפני רשות, לפי חוק הירושה, התשכ"ה-1965;

(3) מתן צו ירושה וצו קיום צוואה, בהסכמה, לפי חוק הירושה, התשכ"ה-1965;

(4) קבלת הצהרת אבהות מפי האיש והאישה;

(5) אישור תצהיר לפי חוק.

משה שרת

משה שפירא

ראש הממשלה

שר הדתות

יוסף שפרינצק

יושב-ראש הכנסת

ממלא-מקום נשיא

המדינה

-
- [1]. [ס"ח 179](#), התשט"ו (25.5.1955), עמ' 68.
- תיקונים: [ס"ח 283](#), התשי"ט (1.7.1959), עמ' 135;
- [ס"ח 430](#), התשכ"ד (9.7.1964), עמ' 140;
- [ס"ח 473](#), התשכ"ו (18.3.1966), עמ' 18;
- [ס"ח 549](#), התשכ"ט (16.1.1969), עמ' 41;
- [ס"ח 555](#), התשכ"ט (4.4.1969), עמ' 99 [התשכ"ט (מס' 2)];
- [ס"ח 649](#), התשל"ב (16.3.1972), עמ' 43;
- [ס"ח 965](#), התש"ם (28.3.1980), עמ' 94;
- [ס"ח 2012](#), התשמ"א (12.3.1981), עמ' 141;
- [ס"ח 1104](#), התשמ"ד (6.2.1984), עמ' 50;
- [ס"ח 1160](#), התשמ"ו (24.10.1985), עמ' 36;
- [ס"ח 1280](#), התשמ"ט (20.7.1989), עמ' 69;
- [ס"ח 1282](#), התשמ"ט (31.7.1989), עמ' 76 [התשמ"ט (מס' 2)];
- [ס"ח 1313](#), התש"ן (4.4.1990), עמ' 121;
- [ס"ח 1348](#), התשנ"א (6.3.1991), עמ' 110;
- [ס"ח 1350](#), התשנ"א (26.3.1991), עמ' 116 [התשנ"א (מס' 2)];
- [ס"ח 1366](#), התשנ"א (31.7.1991), עמ' 209 [התשנ"א (מס' 3)];
- [ס"ח 1663](#), התשנ"ח (31.3.1998), עמ' 181;
- [ס"ח 1740](#), התש"ס (11.6.2000), עמ' 198;
- [ס"ח 1925](#), התשס"ד (9.2.2004), עמ' 295;
- [ס"ח 1932](#), התשס"ד (21.3.2004), עמ' 321 ו-329 [התשס"ד (מס' 2)];
- [ס"ח 2054](#), התשס"ו (12.3.2006), עמ' 285;
- [ס"ח 2078](#), התשס"ז (18.1.2007), עמ' 85. [הצ"ח - ממשלה 264](#), התשס"ז, עמ' 148;
- [ס"ח 2146](#), התשס"ח (6.4.2008), עמ' 431. [הצ"ח - ממשלה 372](#), התשס"ח, עמ' 431;

ס"ח 2204, התשס"ט (27.7.2009), עמ' 287. הצ"ח - כנסת 272, התשס"ט, עמ' 92;

ס"ח 2388, התשע"ג (19.11.2012), עמ' 38. הצ"ח - ממשלה 377, התשס"ח, עמ' 506;

ס"ח 2398, התשע"ג (13.6.2013), עמ' 83 [התשע"ג (מס' 2)]. הצ"ח - כנסת 501, התשע"ג, עמ' 12;

ס"ח 2436, התשע"ד (5.3.2014), עמ' 327. הצ"ח - ממשלה 649, התשע"ב, עמ' 282;

ס"ח 2584, התשע"ז (17.11.2016), עמ' 7. הצ"ח - כנסת 633, התשע"ו, עמ' 94;

ס"ח 2921, התשפ"א (28.7.2021), עמ' 384. הצ"ח - ממשלה 1436, התשפ"א, עמ' 602.

[2]. סמכויות השר לפי סעיפים 5-7 לחוק הועברו לשר לשירותי דת (י"פ 8912, התש"ף, עמ' 6525).

[3]. סמכויות השר לפי סעיפים 5-7 לחוק הועברו לשר לשירותי דת (י"פ 8912, התש"ף, עמ' 6525).

[4]. במקור נקרא סעיף זה, בטעות: 61ב.

2. תחילת תוקפו של סעיף 17א - ביום 17.4.17.

[5]. ס"ק 21(א)(5) לא יחול לגבי מעשה או מחדל שנעשו לפני מועד כניסתם לתוקף של כללי אתיקה לדיינים שנקבעו לפי סעיף

19ב לחוק.

//